

Keuzedeel mbo

Specifieke doelgroepen voor de apothekersassistent

gekoppeld aan één of
meerdere kwalificaties mbo

Versie

Versie 2

Code

K1163

Penvoerder: Sectorkamer zorg, welzijn en sport
Gevalideerd door: Sectorkamer Zorg, welzijn en sport
Op: 12-03-2020

1. Algemene informatie

D1: Specifieke doelgroepen voor de apothekersassistent

Studielast

480

Beroepsvereisten

Nee

Certificaten

Nee

Gekoppeld aan kwalificatie(s)

Zie bijlage op www.s-bb.nl/kwalificatiedossiers

Toelichting

De beginnend beroepsbeoefenaar vervult binnen haar werkzaamheden verschillende rollen, gebaseerd op de systematiek van de CanMEDS (Canadian Medical Education Directions for Specialists)*. De CanMEDS-systematiek wordt gebruikt om verschillende rollen van zorgprofessionals te beschrijven. Het bestaat uit één centrale rol en zes rollen die daarmee samenhangen en gekoppeld zijn aan competentiegebieden. Het competentiegebied is vermeld in de titels van de werkprocessen.

Relevantie van het keuzedeel

Farmaceutische patiëntenzorg (FPZ) heeft een belangrijke rol in de apotheek. Dit keuzedeel is gericht op het bieden van de juiste patiëntgerichte farmaceutische zorg aan specifieke doelgroepen. Apothekersassistenten die dit keuzedeel hebben gevolgd, kunnen in de apotheek een passende bijdrage leveren aan de farmaceutische patiëntenzorg voor deze specifieke doelgroepen.

Beschrijving van het keuzedeel

Het keuzedeel biedt een verdieping voor het kwalificatiedossier Apothekersassistent (AA). In het keuzedeel wordt specifiek aandacht besteed aan farmaceutische patiëntenzorg (FPZ) aan specifieke doelgroepen. De apothekersassistent heeft een rol bij medicatieverificatie en het voorbereiden van een medicatiebeoordeling. Daarmee levert ze een bijdrage aan de farmaceutische patiëntenzorg voor specifieke doelgroepen.

Branchevereisten

Nee

Aard van keuzedeel

Verdiepend

2. Uitwerking

D1-K1: Voert farmaceutische patiëntenzorg uit aan specifieke doelgroepen

Complexiteit

De apothekersassistent beschikt over specialistische kennis en vaardigheden voor het uitvoeren van medicatieverificatie en het bieden van farmaceutische patiëntenzorg aan specifieke doelgroepen. De aard van de werkzaamheden is complex, omdat zij te maken heeft met uiteenlopende specifieke doelgroepen en bijbehorende complexe problematiek.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De apothekersassistent werkt zelfstandig in teamverband onder eindverantwoordelijkheid van een apotheker. Zij draagt de verantwoordelijkheid voor haar eigen handelen met betrekking tot het bieden van farmaceutische patiëntenzorg aan specifieke doelgroepen. Als een vraagstuk van een patiënt of een onvoorziene situatie haar deskundigheid overstijgt, dan raadpleegt zij een collega, apotheker of andere behandelaar.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- heeft kennis van aspecten van medicatiegebruik
- heeft specialistische kennis van ziektebeelden van specifieke doelgroepen en het gedrag dat daarbij kan voorkomen
- heeft kennis van de categorale richtlijnen/zorgstandaarden rond FPZ
- heeft kennis van leefstijl gerelateerde gezondheidsrisico's en preventie
- heeft specialistische kennis van co-morbiditeit, polyfarmacie en therapietrouw
- heeft specialistische kennis van de (bij)werking van geneesmiddelen die worden verstrekt bij veel voorkomende ziektebeelden
- heeft specialistische kennis van laboratoriumwaardes, zoals kalium, natrium, INR en GFR
- heeft specialistische kennis van specifieke doelgroepen, zoals patiënten met: laaggeletterdheid, polyfarmacie, verslavingen, lichamelijke/zintuigelijke/verstandelijke beperkingen, multimorbiditeit, psychiatrische aandoeningen en oncologische ziekten
- heeft specialistische kennis van veel voorkomende ziektebeelden, zoals diabetes mellitus, Astma/COPD, hart- en vaatziekten, reumatische aandoeningen, infectieziekten, huidaandoeningen maagdarmaandoeningen, KNO-aandoeningen, oogaandoeningen, psychische aandoeningen
- heeft kennis van farmacogenetica en verschil in geslacht en etniciteit m.b.t. geneesmiddelwerking
- heeft specialistische kennis van palliatieve zorg

- kan werken volgens geldende protocollen en werkinstructies en inschatten en verantwoorden wanneer hiervan af te wijken
- kan mogelijke geneesmiddelgerelateerde, gezondheidsgerelateerde of patiëntgerelateerde problemen signaleren aan de hand van het geneesmiddelgebruik
- kan een selectie maken uit de patiëntpopulatie die voldoet aan de door de apotheker gestelde criteria

D1-K1-W1: Voert medicatieverificatie uit (farmaceutisch handelen)

Omschrijving

De apothekersassistent voert de medicatieverificatie in samenspraak met de patiënt uit. Zij vraagt door over het gebruik van geneesmiddelen. Zij signaleert aan de hand van het geneesmiddelgebruik van de patiënt of de patiënt tot een bepaalde risicogroep en/of specifieke doelgroep behoort. De apothekersassistent haalt gegevens uit het gesprek, noteert deze en koppelt ze terug aan een apotheker en/of behandelend arts en legt in het apotheekinformatiesysteem (AIS) de te verwerken items vast. Zij signaleert en overlegt met een apotheker of er aanleiding is voor (periodieke) medicatiebeoordeling. Indien nodig geeft ze adviezen aan de specifieke doelgroep over geneesmiddelgebruik en welzijn of leefstijl van de patiënt.

Resultaat

De medicatieverificatie is uitgevoerd en vastgelegd in het AIS.

Gedrag

De apothekersassistent:

- zorgt voor een volledig medicatieverificatie in samenspraak met de patiënt;
- is alert op signalen die kunnen wijzen op problemen bij geneesmiddelgebruik;

D1-K1-W1: Voert medicatieverificatie uit (farmaceutisch handelen)

- anticipeert doortastend op de aanwijzingen en instructies van een apotheker;
- haalt essentie uit het gesprek met de patiënt;
- legt de te verwerken items nauwkeurig vast in het AIS;
- overlegt proactief met een apotheker.

De onderliggende competenties zijn: Analyseren, Instructies en procedures opvolgen, Vakdeskundigheid toepassen, Samenwerken en overleggen

D1-K1-W2: Bereidt medicatiebeoordeling voor (farmaceutisch handelen)

Omschrijving

De apothekersassistent levert in overleg met een apotheker ten behoeve van de medicatiebeoordeling een bijdrage aan de farmaceutische patiëntenzorg voor de specifieke doelgroepen. Zij inventariseert de leefstijl, persoonlijke kenmerken, labwaarden, mate van therapietrouw en eventuele klachten van de patiënt. Daarnaast inventariseert zij wat de patiënt nodig heeft aan voorlichting en/of begeleiding om therapietrouw te bewerkstelligen en/of te continueren. Zij maakt een afweging of zij andere disciplines binnen de ketenzorg moet betrekken. Ze geeft hiermee input voor medicatiebeoordeling.

Resultaat

De apothekersassistent heeft de medicatiebeoordeling voorbereid en hiermee input gegeven aan een apotheker.

Gedrag

De apothekersassistent:

- biedt op de patiënt afgestemde farmaceutische zorg gericht op een optimale kwaliteit van leven;
- weet juiste verbanden te leggen tussen verschillende patiëntgegevens, geneesmiddelaspecten en eventuele ziekte gerelateerde factoren;
- stelt duidelijke vragen om de benodigde gegevens te achterhalen;
- is alert op signalen van verminderde therapietrouw;
- past gedrag, communicatie en omgangsvormen effectief aan op de patiënt en/of specifieke doelgroep, daarbij rekening houdend met verschillen qua cultuur en achtergrond;
- geeft heldere input voor de medicatiebeoordeling;
- maakt optimaal gebruik van samenwerking met andere disciplines binnen de ketenzorg.

De onderliggende competenties zijn: Aandacht en begrip tonen, Overtuigen en beïnvloeden, Presenteren, Analyseren, Samenwerken en overleggen, Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten